

Родина Rosaceae Juss. у природній флорі та культурі Шацького поозер'я

Узагальнено відомості про видовий склад родини Rosaceae Juss. Шацького поозер'я. Серед наведених 59 видів судинних рослин (14,8 % від видів України в цілому) природна флора представлена 40 видами з 16 родів. У різних типах культурфітоценозів Шацького поозер'я трапляються як декоративні, плодові, фітонцидні, фітомеліоративні 19 видів родини Rosaceae, із яких 15 – інтродуценти. Серед екзотів найбільше вихідців із Північної Америки (*Aronia melanocarpa* (Michx.) Elliot., *Amelanchier spicata* (Lam.) K. Koch., *Padus serotina* (Ehrh.) Ag., *Physocarpus opulifolius* (L.) Maxim.), Східної Азії (*Cerasus tomentosa* (Thunb.) Wall., *Chaenomeles japonica* (Thunb.) Lindl., *Spiraea japonica* L.), Середньої Азії та Кавказу (*Armeniaca vulgaris* Lam., *Malus niedzwetzkyana* Dieck ex Koehne., *Prunus divaricata* Ledeb.). Здатні входити в природні й напівприродні фітоценози *Amelanchier spicata*, *Prunus divaricata*, *Physocarpus opulifolius*, *Padus serotina*, *Rosa rugosa* Thunb., *Spiraea salicifolia* L. Високу фітоценологічну активність проявляє *Padus serotina*.

Ключові слова: Шацьке поозер'я, родина Rosaceae Juss., судинні рослини, флора, культурфітоценози, інтродуценти, фітоценологічна активність.

Постановка наукової проблеми та її значення. Шацькі озера розміщені в північно-західній частині Волинської області. Вони становлять єдину водну систему й належать до однієї з найбільших озерних груп Європи та відзначаються широким спектром фізико-географічних, гідрологічних, гідрохімічних і гідробіологічних особливостей, а також різним ступенем антропогенного навантаження. Своєрідність природно-кліматичних умов, особливості положення території створюють умови для поширення багатьох видів рослин. Флора Шацького поозер'я на сьогодні в цілому не є дослідженою, а інформація про видовий склад й особливості поширення окремих видів на цій території є фрагментарною. І це стосується, передусім, складних у таксономічному плані груп рослин, котрі характеризуються сильною морфологічною мінливістю, наявністю процесів гібридизації.

Аналіз досліджень із цієї проблеми. Найбільш дослідженим є видове різноманіття Шацького національного природного парку, який територіально належить Шацькому поозер'ю. Первинну інвентаризацію флори та рослинності парку проведено П. Т. Яценком: складено список судинних рослин парку [24]. Пізніше з'являються публікації, у яких наведено нові види для флори парку (І. О. Беднарська, В. І. Гончаренко [1, 2], В. І. Гончаренко [4–7], В. І. Гончаренко й І. О. Бузунова [8], В. І. Гончаренко зі співавторами [9], В. І. Гончаренко та Н. О. Калінович [10], Р. М. Данилик, І. М. Данилик [13], І. І. Кузьмішина зі співавторами [14], О. Т. Кузярін зі співавторами [17], Р. Р. Кухтей, М. М. Мусієнко [22], В. І. Noncharenko [25]) або Шацького поозер'я (Р. М. Данилик, І. М. Данилик [12], І. М. Данилик, В. І. Гончаренко [11], І. Кузьмішина зі співавторами [15]). У низці публікацій розкрито особливості рослинності ШП [18–21]. Поширення адвентивних видів родини Rosaceae на території Львівської та Волинської областей, зокрема й ШП, проаналізовано в доповіді О. Т. Кузяріна [16]. Огляд літератури свідчить про незавершеність інвентаризації флори й рослинності, зокрема про те, що список видів флори не відображає різноманіття рослин, яке реально сьогодні існує на території регіону в цілому.

Мета дослідження – інвентаризація представників родини Rosaceae природної та культурної флори Шацького поозер'я.

Матеріали й методи. Гербарні зразки, які зібрано під час польових досліджень, опрацьовано згідно із загальноприйнятими методиками [3, 23]. Зібрані матеріали зберігаються в гербарії Львівського національного університету імені Івана Франка (LW), Інституту ботаніки імені М. Г. Холодного Національної академії наук України (KW), Королівського ботанічного саду в К'ю (K), Музею натуральної історії в Лондоні (BM). Роди й види в списку розміщені за алфавітом. Латинські назви видів подано за С. Л. Мосякіним і М. М. Федорончуком [26]. Для кожного виду вказано умови зростання та ступінь поширення в ШП.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. За результатами польових обстежень ШП та критичного аналізу літературних джерел складено список родини Rosaceae.

**АНОТОВАНИЙ СПИСОК РОДИНИ ROSACEAE
природної та культурної флори Шацького поозер'я**

Рід 1. *Agrimonia* L.

1. *Agrimonia eupatoria* L. На узліссях та луках, узбіччі доріг. – Звичайно по всій території.
2. *A. procera* Wallr. На узліссях і в чагарниках, узбіччі доріг. – Звичайно по всій території.

Рід 2. *Alchemilla* L.

3. *Alchemilla vulgaris* L. emend. Fröhner. На узліссях та галявинах, узбіччі доріг. – Рідко [5].
4. *A. gracilis* Opiz. На узліссях і луках. – Рідко.

Рід 3. *Amelanchier* Medik.

5. *Amelanchier spicata* (Lam.) K. Koch. Культивується в садах, у лісопосадках. Дуже рідко, іноді дичавіє.

Рід 4. *Armeniaca* Scop.

6. *Armeniaca vulgaris* Lam. Культивується в садах, рідко трапляється на порушених місцезростаннях.

Рід 5. *Aronia* Medik.

7. *Aronia melanocarpa* (Michx.) Elliot. Культивується в парках і садах, іноді в лісопосадках.

Рід 6. *Cerasus* Mill.

8. *Cerasus avium* (L.) Moench. У лісах, культивується в парках та садах.
9. *C. fruticosa* (Pall.) Woron. У чагарниках, на сухих ділянках. – Рідко.
10. *C. tomentosa* (Thunb.) Wall. Культивується в садах.
11. *C. vulgaris* Mill. Культивується в парках та садах, походження невідоме, іноді дичавіє.

Рід 7. *Crataegus* L.

12. *Crataegus curvisepetala* Lindm. На узліссях і в чагарниках, узбіччі доріг. – Рідко.
13. *C. sanguinea* Pall. Культивується в парках та садах, іноді дичавіє.

Рід 8. *Chaenomeles* Lindl.

14. *Chaenomeles japonica* Культивується в садах. Чекліст мосякін.

Рід 9. *Filipendula* Mill.

15. *Filipendula vulgaris* Moench. На луках, узліссях, узбіччі доріг. – Рідко.
16. *F. ulmaria* (L.) Maxim. На вологих луках, у чагарниках, біля водойм. – Звичайно по всій території.

Рід 10. *Fragaria* L.

17. *Fragaria vesca* L. У лісах, на узліссях та луках. – Звичайно по всій території.

Рід 11. *Geum* L.

18. *Geum rivale* L. На вологих луках, у чагарниках, у вологих лісах. – Звичайно по всій території.
19. *G. urbanum* L. У чагарниках, лісах, на узбіччі доріг, на порушених місцезростаннях. – Звичайно по всій території.

Рід 12. *Malus* Mill.

20. *Malus domestica* Borkh. Культивується в парках і садах, іноді дичавіє.
21. *M. niedzwetzkyana* Dieck ex Koehne. Культивується в парках та садах, іноді дичавіє [17].
22. *M. sylvestris* Mill. У світлих лісах, на узліссях, у чагарниках. – Рідко.

Рід 13. *Padus* Mill.

23. *Padus avium* Mill. У лісах, серед чагарників, на узбіччі доріг. – Звичайно по всій території.
24. *P. serotina* (Ehrh.) Ag. Культивується в парках та садах. – Звичайно по всій території.

Рід 14. *Physocarpus* (Cambess.) Maxim.

25. *Physocarpus opulifolius* (L.) Maxim. Культивується в парках і садах, іноді – у лісопосадках. Дичавіє й поширений у лісах, серед чагарників, на узбіччі доріг. – Звичайно по всій території. Лісова пісня зарості.

Рід 15. *Potentilla* L.

26. *Potentilla anserina* L. На вологих луках, пасовищах, узбіччі доріг. – Звичайно по всій території.
27. *P. argentea* L. На луках, на узбіччі доріг, біля житла. – Звичайно по всій території.
28. *P. erecta* (L.) Rauscher. У лісах, на луках і болотах. – Звичайно по всій території.
29. *P. intermedia* L. На полях та узліссях, узбіччі доріг. – Рідко.

30. *P. norvegica* L. На вологих піщаних луках, городах, осушених торфовищах. – Звичайно по всій території.
31. *P. palustris* (L.) Scop. На болотах та заболочених берегах озер. – Звичайно по всій території.
32. *P. reptans* L. На луках, серед чагарників, узбіччі доріг. – Звичайно по всій території.
33. *P. thyrsoflora* Huels. ex Zimmeter. На пісках, на узліссях соснових лісів, узбіччі доріг. – Рідко.
Рід 16. *Poterium* L.
34. *Poterium sanguisorba* L. На відкритих сухих місцях та узбіччі доріг. – Рідко [5].
Рід 17. *Prunus* L.
35. *Prunus domestica* L. Культивується в парках і садах.
36. *P. divaricata* Ledeb. Культивується в садах, трапляється в лісах, серед чагарників, на узбіччі доріг. – Звичайно по всій території.
37. *P. spinosa* L. На узліссях, серед чагарників. – Рідко.
Рід 18. *Pyrus* L.
38. *Pyrus communis* L. Культивується в садах, росте на узліссях і галявинах, берегах меліоративних каналів, узбіччі доріг. – Звичайно по всій території.
Рід 19. *Rosa* L.
39. *Rosa canina* L. На узліссях та галявинах, берегах меліоративних каналів, узбіччі доріг. – Звичайно по всій території.
40. *R. majalis* Herrm. На узбіччі доріг. – Рідко.
41. *R. mollis* Smith. На відкритих ділянках й узліссях. – Рідко [6, 8].
42. *R. multiflora* Thunb. На берегах меліоративних каналів, узбіччі доріг. – Рідко [5].
43. *R. rugosa* Thunb. Культивується в парках та садах. На узліссях і галявинах, берегах меліоративних каналів, узбіччі доріг. – Звичайно по всій території [5].
44. *R. sherardii* Davies. На узліссях та галявинах, берегах меліоративних каналів, узбіччі доріг. – Звичайно по всій території [9].
45. *R. subcanina* (Christ.) Dalla Torre et Sarnth. На узліссях і галявинах. – Рідко [5].
46. *R. tomentosa* Smith. На узліссях та галявинах, узбіччі доріг. – Рідко.
Рід 20. *Rubus* L.
47. *Rubus caesius* L. У лісах, по чагарниках, на берегах меліоративних каналів, узбіччі доріг. – Звичайно по всій території.
48. *R. hirtus* Waldstein et Kitaibel. У лісах, на лісових галявинах, узліссях. – Рідко [25].
49. *R. idaeus* L. У лісах, по чагарниках. – Звичайно по всій території.
50. *R. nessensis* W.Hall (*R. suberectus* G. Anderson ex Smith, *R. fastigiatus* Weihe et Nees). У лісах, по чагарниках, на узліссях, берегах меліоративних каналів, узбіччі доріг. – Звичайно по всій території.
51. *R. orthostachys* G. Braun По чагарниках, на узліссях, берегах меліоративних каналів, переважно на ґрунтах, які багаті на кальцій. – Рідко [7].
52. *R. plicatus* Weihe et Nees (*R. fruticosus* Linnaeus non Weihe et Nees). На узліссях і по чагарниках, у світлих лісах, на берегах меліоративних каналів. – Звичайно по всій території [5].
53. *Rubus x pseudoidaeus* (Weihe) Lej. (*R. caesius* [var.] *pseudoidaeus* Weihe; *R. idaeoides* Ruthe). У лісах, по чагарниках, на берегах меліоративних каналів, узбіччі доріг. – Рідко [4].
54. *R. saxatilis* L. У лісах, по чагарниках. – Звичайно по всій території.
Рід 21. *Sanquisorba* L.
55. *Sanquisorba officinalis* L. На вологих луках, узліссях. – Рідко.
Рід 22. *Sorbaria* (Ser. ex DC.) A. Br.
56. *Sorbaria sorbifolia* (L.) A. Br. Культивується в парках і садах.
Рід 23. *Sorbus* L.
57. *Sorbus aucuparia* L. У лісах, по чагарниках, на узбіччі доріг. – Звичайно по всій території.
24. Рід *Spiraea* L.
58. *Spiraea salicifolia* L. Культивується в парках та садах, іноді дичавіє.
59. *S. japonica* L. Культивується в парках і садах, іноді дичавіє.

У різних типах культурфітоценозів Шацького поозер'я трапляються як декоративні, так і плодові, фітонцидні, фітомеліоративні 19 видів родини Rosaceae, із яких 15 – інтродуценти. Серед екзотів найбільше вихідців із Північної Америки (*Amelanchier spicata*, *Aronia melanocarpa*, *Padus serotina*, *Physocarpus opulifolius*), Східної Азії (*Cerasus tomentosa*, *Chaenomeles japonica*, *Spiraea japonica*), Середньої Азії й Кавказу (*Armeniaca vulgaris*, *Malus niedzwetzkyana*, *Prunus divaricata*). Деякі інтродуценти повністю натуралізувались і здатні входити в природні та напівприродні фітоценози. Це, наприклад, *Amelanchier spicata*, *Padus serotina*, *Physocarpus opulifolius*, *Prunus divaricata*, *Rosa rugosa*, *Spiraea salicifolia*. Високу фітоценологічну активність проявляє *Padus serotina*.

Висновки й перспективи подальших досліджень. Отже, за результатами первинної інвентаризації родини Rosaceae, на території ШП виявлено 59 видів судинних рослин зі 24 родів, що складає 14,8 % від загальної кількості видів цієї родини в Україні (за [26]). Значний відсоток (19 видів; 32,2 % від досліджуваних видів) – це декоративні та плодові рослини, частина яких повністю натуралізувались і здатна входити в природні й напівприродні фітоценози. Бажано встановити моніторинг за «втікачами в природу» *Amelanchier spicata*, *Padus serotina*, *Physocarpus opulifolius*, *Prunus divaricata*, *Rosa rugosa*, *Spiraea salicifolia*.

Подяка. Автори щиро вдячні кандидату біологічних наук, науковому співробітнику Львівського природознавчого музею О. Т. Кузярину за надані консультації.

Джерела та література

1. Беднарська І. О. Види роду *Festuca* L. (Poaceae) у флорі Шацького національного природного парку / І. О. Беднарська, В. І. Гончаренко // Науковий вісник Чернівецького університету. – 2007. – Вип. 343 : Біологія. – С. 3–9.
2. Беднарська І. О. Рід *Festuca* L. (Poaceae) у флорі Шацького національного природного парку / І. О. Беднарська, В. І. Гончаренко // Стан і біорізноманіття екосистем Шацького національного природного парку : Фактори загрози біотичному різноманіттю: їх індикація та способи зниження негативної дії : матеріали наук. конф. (Шацьк, 21–23 верес. 2007 р.). – Львів, 2007. – С. 53–55.
3. Бридсон Д. Гербарное дело / Д. Бридсон, Л. Форман. – Кью, 1995. – 341 с.
4. Гончаренко В. І. Рід *Rubus* L. (Rosaceae Juss.) у флорі Шацького національного природного парку / В. І. Гончаренко // Стан і біорізноманіття екосистем Шацького національного природного парку : матеріали наук. конф. (Шацьк, 16–18 верес. 2005 р.). – Львів, 2005. – С. 13–15.
5. Гончаренко В. І. Доповнення до флори Шацького національного природного парку / В. І. Гончаренко // Вісник Луганського національного педагогічного університету ім. Тараса Шевченка. Біологічні науки. – 2007. – № 7 (124). – С. 39–43.
6. Гончаренко В. І. *Rosa mollis* Smith (Rosaceae Juss.) на Шацькому поозер'ї / В. І. Гончаренко // Стан і біорізноманіття екосистем Шацького національного природного парку : матеріали наук. конф. (Шацьк, 11–14 верес. 2008 р.). – Львів, 2008. – С. 22–23.
7. Гончаренко В. І. Рід *Rubus* L. (Rosaceae Juss.) у флорі Західного Полісся / В. І. Гончаренко // Збереження та відтворення біорізноманіття природно-заповідних територій : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., присвяченої 10-річчю Рівненського природного заповідника (Сарни, 11–13 черв. 2009 р.). – Рівне, 2009. – С. 160–163.
8. Гончаренко В. І. *Rosa mollis* Smith (Rosaceae Juss.) – новий вид у флорі України / В. І. Гончаренко, І. О. Бузунова // Науковий вісник Чернівецького університету. – 2007. – Вип. 343 : Біологія. – С. 30–33.
9. Гончаренко В. І. Нові місцезростання видів флори заходу України / [В. І. Гончаренко, Н. О. Калинович, А. В. Степанова, Є. О. Одінцов] // Актуальні проблеми ботаніки і екології : матеріали конф. молодих вчених ботаніків України (Одеса, 26–29 верес. 2003 р.). – Одеса, 2003. – С. 49–51.
10. Гончаренко В. І. Флора судинних рослин Шацького національного природного парку / В. І. Гончаренко, Н. О. Калинович // Науковий вісник Волинського університету імені Лесі Українки. Розділ І. Рослинний світ. – № 2. – 2009. – С. 5–17.
11. Данилик І. М. *Schoenoplectus pungens* (Vahl) Palla (Cyperaceae) – новий вид флори України / І. М. Данилик, В. І. Гончаренко // Український ботанічний журнал. – 2009. – Т. 66, № 5. – С. 650–655.
12. Данилик Р. М. Флористичні знахідки в районі Шацького поозер'я (Західне Полісся) / Р. М. Данилик, І. М. Данилик // Український ботанічний журнал. – 1996. – Т. 53, № 5. – С. 608–610.
13. Данилик Р. М. Рід *Videns* L. (Asteraceae) у флорі Шацького національного природного парку / Р. М. Данилик, І. М. Данилик // Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. Біологічні науки. – 2009. – № 2. – С. 22–26.

14. Кузьмішина І. І. Охоронний статус рідкісних та зникаючих видів рослин Шацького національного природного парку / [І. І. Кузьмішина, Л. О. Коцун, В. П. Войтюк та ін.] // Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. Біологічні науки. – Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2009. – № 2. – С. 27–32.
15. Кузьмішина І. І. Раритетні фітоценози у Шацькому поозер'ї / [І. І. Кузьмішина, Л. О. Коцун, О. Т. Кузярін, В. І. Матейчик ; за заг. ред. Ф. В. Зузука] // Природа Західного Полісся та прилеглих територій : зб. наук. праць. – Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2017. – Т. 2 : Біологія. – № 14. – С. 7–9.
16. Кузярін О. Т. Сучасне поширення адвентивних видів родини Rosaceae на території Львівської та Волинської областей / О. Т. Кузярін // Інтродукція, селекція та захист рослин : матеріали Другої міжнар. наук. конф. (м. Донецьк, 6–8 жовт. 2009 р.) – Донецьк, 2009. – Т. 1. – С. 413–417.
17. Кузярін О. Т. Нові флористичні знахідки на території Шацького національного природного парку (Західне Полісся) / О. Т. Кузярін, І. І. Кузьмішина, В. М. Куліша // Стан і біорізноманіття екосистем Шацького національного природного парку : матеріали наук. конф. (Шацьк, 8–11 верес. 2011 р.). – Львів : Сполом, 2011. – С. 40–44.
18. Кузярін О. Т. Синтаксономія рослинності Шацького поозер'я за еколого-флористичним методом Браун-Бланке / [О. Т. Кузярін, І. І. Кузьмішина, Л. О. Коцун, В. П. Войтюк, В. І. Матейчик] // Національні природні парки – минуле, сьогодення, майбутнє : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. до 30-річчя створення Шацького національного природного парку (Світязь, 23–25 квіт. 2014 р.). – Київ : ЦП «КОМПРИНТ», 2014. – С. 483–487.
19. Кузярін О. Болотна рослинність Шацького Поозер'я / О. Кузярін, І. Кузьмішина, Л. Коцун // Науковий вісник СХУ імені Лесі Українки. Біологічні науки. – Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2015. – № 2 (302). – С. 29–33.
20. Кузярін О. Водяна та прибережно-водяна рослинність Шацького поозер'я / [О. Кузярін, І. Кузьмішина, Л. Коцун та ін.] // Актуальні проблеми фундаментальних наук : матеріали I Міжнар. наук. конф. APFS'2015, присвяченої 75-річчю проф. Олексеюка І. Д. (31 трав. – 3 черв. 2015 р., с. Світязь). – Луцьк : Вежа-Друк, 2015. – С. 348–351.
21. Кузярін О. Т. Лучна рослинність Шацького Поозер'я / О. Т. Кузярін, І. І. Кузьмішина, Л. О. Коцун // Науковий вісник СХУ ім. Лесі Українки. Біологічні науки. – Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2016. – № 7 (332). – С. 44–48.
22. Кухтей Р. Р. Екологічна структура гідромакрофітів Шацьких озер / Р. Р. Кухтей, М. М. Мусієнко // Український ботанічний журнал. – 2002. – Т. 59, № 5. – С. 584–588.
23. Скворцов А. К. Гербарий. Пособие по методике и технике / А. К. Скворцов. – Москва : Наука, 1977. – 199 с.
24. Яценко П. Т. Судинні рослини Шацького національного природного парку / П. Т. Яценко // Шацький національний природний парк. – Світязь, 1994. – С. 132–163.
25. Honcharenko V. I. *Rubus hirtus* Waldst. et Kit. in the flora of Western Polissja / V. I. Honcharenko // Biodiversity. Ecology. Adaptation. Evolution : Proceedings of the III International Young Scientists conference, dedicated to 100 anniversary from birth of famous Ukrainian lichenologist Maria Makarevych (Odesa, 15–18 May 2007). – Odesa, 2007. – P. 23–24.
26. Mosyakin S. L. Vascular plants of Ukraine. A nomenclature checklist / S. L. Mosyakin, M. M. Fedoronchuk ; ed. S. L. Mosyakin. – Kiev, 1999. – S. 284–299.

Гончаренко Віталій, Кузьмішина Ірина, Коцун Лариса. Семейство *Rosaceae* Juss. в естественной флоре и культуре Шацкого поозерья. Обобщаются сведения о видовом составе семейства *Rosaceae* Juss. Шацкого поозерья. Среди 59 видов сосудистых растений (14,8 % от видов Украины в целом) естественная флора представлена 40 видами из 16 родов. В различных типах культурфитоценозов Шацкого поозерья встречаются как декоративные, так и плодовые, фитонцидные, фитомелиоративные 19 видов семейства *Rosaceae*, 15 из которых – интродуценты. Среди экзотов больше выходцев из Северной Америки (*Aronia melanocarpa* (Michx.) Elliot., *Amelanchier spicata* (Lam.) K. Koch., *Padus serotina* (Ehrh.) Ag., *Physocarpus opulifolius* (L.) Maxim.), Восточной Азии (*Cerasus tomentosa* (Thunb.) Wall., *Chaenomeles japonica* (Thunb.) Lindl., *Spiraea japonica* L.), Средней Азии и Кавказа (*Armeniaca vulgaris* Lam., *Malus niedzwetzkyana* Dieck ex Koehne., *Prunus divaricata* Ledeb.). Способны входить в природные и полустественные фитоценозы *Amelanchier spicata*, *Prunus divaricata*, *Physocarpus opulifolius*, *Padus serotina*, *Rosa rugosa* Thunb., *Spiraea salicifolia* L. Высокую фитоценотическую активность проявляет *Padus serotina*, а также *Padus serotina*.

Ключевые слова: Шацкое поозерье, семейство *Rosaceae* Juss., сосудистые растения, флора, культурфитоценозы, интродуценты, фитоценотическая активность.

Honcharenko Vitalii, Kuzmishyna Iryna, Kotsun Larysa. Family *Rosaceae* Juss. in the Natural Flora and Culture of the Shatsk' Poozer'ya. General information on the species composition of the family *Rosaceae* Juss. of the Shatsk' Poozer'ya is summarized. Among the 59 species of vascular plants are listed (14,8 % of the species of Ukraine

as a whole), natural flora is represented by 40 species of 16 genera. In different types of the Shatsk' poozer'ya cultivated phytocenoses there are both decorative, fruity, phytoncidal, phytomeliorative, etc. There are 19 species of the family *Rosaceae*, of which 15 are introducents. Among the exotic there are most of all from the North America (*Aronia melanocarpa* (Michx.) Elliot., *Amelanchier spicata* (Lam.) K. Koch., *Padus serotina* (Ehrh.) Ag., *Physocarpus opulifolius* (L.) Maxim.), from East Asia (*Cerasus tomentosa* (Thunb.) Wall., *Chaenomeles japonica* (Thunb.) Lindl., *Spiraea japonica* L.), from Central Asia and the Caucasus (*Armeniaca vulgaris* Lam., *Malus niedzwetzkyana* Dieck ex Koehne., *Prunus divaricata* Ledeb.). *Amelanchier spicata*, *Prunus divaricata*, *Physocarpus opulifolius*, *Padus serotina*, *Rosa rugosa* Thunb. and *Spiraea salicifolia* L. may enter into natural and semi-natural phytocenoses. *Padus serotina* shows high phytocenotic activity.

Key words: Shatsk' Poozer'ya, family *Rosaceae* Juss., vascular plants, flora, cultivated phytocenoses, introducents, phytocenotic activity.

Стаття надійшла до редколегії
20.10.2017 р.